

A MAGYAR PARAZITOLÓGUSOK TÁRSASÁGA ELNÖKSÉGÉNEK
56. sz.
TÁJÉKOZTATÓJA
2010. november

I. A SZERVEZETI ÉLET HÍREI

Elnökségi ülés 2010. február 12-én

Az elnök rövid beszámolót tartott az MPT 2009. évi tevékenységéről. Az elmúlt évben az MPT által alapított és meghirdetett Kotlán-díj elnyerésére pályázat nem érkezett. A pályázatot 2010-ben gondosabb előkészítés után újból meg kell hirdetni. A Társaság angol nyelvű honlapja nem készült el a tervezett 2009 végére. RÓZSA Lajos ismét vállalta a feladat teljesítését. Az elmúlt évben tagdíjfizetési hátralékukat ismételt felszólítás ellenére sem rendezett 43 tagtársunkat töröltük a tagnévsorból. A taglétszám ezért 135 főre csökkent. 2009. évi tagdíját rendezte 70 tagtárs.

Az elnökség döntött egy, az ízeltlábú vektorokkal terjedő kórokozók okozta fertőzésekkel foglalkozó tudományos rendezvény megszervezéséről az első félévben.

Az elnökség kifejezte köszönetét azoknak a cégeknek, amelyek 2009-ben anyagilag támogatták az MPT működését: Rhone Vet Kft., Intervet Hungaria Kft., Bayer Hungaria Kft., Novartis Hungaria Kft., Bio-Rad Magyarország Kft., CEVA-Phylaxia Zrt., Bábólna Bio Kft.

Elnökségi ülés 2010. június 21-én

Az elnökség kezdeményezett egy kérdőíves felmérést a hazai parazitológiai oktatás és kutatás helyzetéről. SZÉKELY Csaba főtitkár feladata a kérdőív megszerkesztése és terjesztése. Határidő: 2010. október vége.

Az elnökség foglalkozott a Kotlán-díj pályázat előkészítésével. SZÉKELY Csaba gyűjti össze a pályázat kiírásáról szeptemberben értesítendő intézmények és kutatóhelyek címjegyzékét.

Az elnökség tervbe vette az őszi folyamán egy parazitológiai workshop szervezését helmintológiai témakörben. Ennek a megszervezését EGRI Borisz vállalta.

Elnökségi ülés 2010. szeptember 17-én

GYURCSÓ Gyuláné beszámolója alapján az elnökség értékelte és megfelelőnek találta az MPT pénzügyi helyzetét. 2010-ben eddig 77 tagtárs fizette be a tagdíját. A Társaság Számvizsgáló Bizottsága (BALLÁSCH Alajos elnök, CZENTHE Botond, BOZÓ Csaba) megvizsgálta az MPT 2009. évi mérlegbeszámolóját, és elfogadásra javasolta. A Társaságunkat pénzügyileg támogató intézmények köre az elmúlt évihez képest a Pfizer Állategészségügyi Kft-vel és a SelBruha Állatgyógyászati Kft-vel bővült.

A Kotlán-díj elnyerésére kiírt ez évi pályázatok beadási határideje november 30.

Az elnökség megvitatta a parazitológia hazai oktatásának a felmérésére készített kérdőív tervezetét, és egy egyszerűsített változat elkészítése mellett döntött, amelyet november 30-ig kell a címzetteknek megküldeni. Az adatok összesítését az elnökség tagjai szakterületenként végzik.

Az *MPT új tagjai*: dr. HAJÓS Anna állatorvos, Törökbálint; KOVÁCS Szilvia agrármérnök, Kaposvár; dr. MONSZPART Nóra állatorvos, Budapest; dr. VEZÉR Tünde szakorvos, egyetemi docens, Szeged.

Az *MPT taglétszáma*: 139 fő.

Hírek az MPT honlapjáról. Folyamatosan bővül az MPT honlapja (www.parazitak.hu). A nemzetközi parazitológiai fórumok közeljövőben tartandó rendezvényei, valamint a korábbiak

összefoglalói egyaránt megtalálhatók honlapunkon. A Sajtószoba rovatban a közvélemény érdeklődésére is számot tartó parazitológiai híreket igyekszünk feltölteni. A szakirodalmi listák, valamint a parazitológiai témájú honlapok listájának bővítése is folyamatos. Hasonló módon, a kifejezetten a kullancsokkal és az általuk terjesztett kórokozók foglalkozó www.kullancsok.parazitak.hu oldal is bővül. Mindkét honlap esetében kérjük a Tagtársakat, hogy küldjék meg saját vagy mások publikációit, amelyek esetleg hiányoznak a honlapon lévő listákról. Kérjük, hogy a honlapon látható formátumban a FoldvariGabor@gmx.de címre legyenek szívesek megküldeni a közleményeket, illetve azok adatait. (dr. Földvári Gábor)

II. SZEMÉLYI HÍREK

A SZIE Állatorvos-tudományi Kara és a Magyar Parazitológusok Társasága 2010. szeptember 7-én ünnepi ülést tartott KASSAI Tibor professor emeritus, Társaságunk tiszteletbeli elnökének 80. születésnapja tiszteletére. Az ünnepeltet korábbi munkatársai, a kar nyugalmazott és aktív professzorai, országos intézmények vezetői, barátok és tisztelők köszöntötték. A rendezvényről szóló beszámoló a *Kamarai Állatorvos* 2010. 3. számában jelent meg, amely az MPT honlapján is olvasható. A *Magyar Állatorvosok Lapja* ez év szeptemberi számában (567. o.) VISNYEI László főszerkesztő köszöntötte a jubilánst.

PAPP László kutató professzor a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a Magyar Természettudományi Múzeum Állattára Légygyűjteményének és az MTA-MTM Állatökológiai Kutatócsoportjának vezetője a 2010. év végével kérte nyugdíjazását, jelenleg felmentési idejét tölti.

PÁLINKÁS József, az MTA elnöke a 2011-es évre RÓZSA Lajost bízta meg az MTA-MTM Állatökológiai Kutatócsoport vezetésével.

EGRI Borisz egyetemi tanár 2010. szeptember 15-én, a Moszkvai Szkrjabin Állatorvos-tudományi és Biotechnológiai Akadémia Disszertációs Tanácsa előtt megvédte „Az észak-nyugat-magyarországi Szigetköz vadjainak legelterjedtebb ekto- és endoparazitózisai valamint azok gyógykezelésének módszerei” című, orosz nyelven elkészített akadémiai doktori disszertációját. Az értekezés tudományos konzulense: Vasilevics, F. I. professzor, akadémikus, az állatorvos-tudomány doktora, opponensei: Larionov, Sz. V. professzor, akadémiai levelező tag az állatorvos-tudomány doktora, Arhipov, I. A. professzor, az állatorvos-tudomány doktora és Jengasev, Sz. V. professzor, az állatorvos-tudomány doktora voltak. A bírálótanácsban és szavazásban részt vevő Disszertációs Tanács 23 tagja közül 10 a biológia-tudomány, 13 az állatorvos-tudomány doktora volt. A szavazás végeredménye: 23 igen (100%).

III. A HAZAI SZAKMAI ÉLET HÍREI

„Ízeltlábú vektorokkal terjedő kórokozók állat- és közegészségügyi jelentősége hazánkban” címmel tartott tudományos rendezvényt 2010. június 1-jén a Magyar Parazitológusok Társasága és a Magyar Zoonózis Társaság. Az előadóülésen, amelynek a Magyar Természettudományi Múzeum Semsey terme adott otthont, mintegy 80 fő vett részt. A tartalmas előadások során hallani lehetett többek között a lepkeszúnyogok által terjesztett *Leishmania*-fajok, a csípőszúnyogok által terjesztett flavivírusok és *Dirofilaria*-fajok, valamint a kullancsok által terjesztett *Anaplasma*-, *Borrelia*-, *Bartonella*-fajok járványtanáról, hazai humán és állategészségügyi vonatkozásairól. Az előadások összefoglalói megtekinthetők a www.parazitak.hu oldalon.

Előzetes híradás az **Első Magyar Parazitológiai Workshopról**. Társaságunk szervezésében november 26-án, 10 órakor kerül sor a rendezvényre Budapesten, a Magyar Természettudományi Múzeum Semsey-termében. Az előzetes program: BROOKS, D. R.: How will global climate change affect parasite-host assemblages? KASSAI T.: Alveolaris echinococcosis: tegnap, ma és holnap. REITER K.: Az *Echinococcus multilocularis* elterjedtsége Szlovákiában. EGRI B.: Egy kívülálló azechinococcológiaiban. DANKA J.: A humán echinococcosis hazai laboratóriumi diagnosztikai

lehetőségeiről. LUKÁCS Z.: Praziquantel hatóanyagú szer alkalmazása *Echinococcus multilocularis*-szal fertőzött rókaállományban (a német példa, rövidfilmen). FOK É.: *Dirofilariosis Európában*. (Egri Borisz dr.)

A SZIE Állatorvos-tudományi Kar Parazitológiai és Állattani Tanszékének hírei
(Farkas Róbert dr. összeállítása)

A MÁVSZ 2009. október 16-17-én Tátralomnicon, több mint 400 résztvevővel tartott konferenciáján, FOK Éva „A kutya és a macska jelentősebb helminthozoonózisai Közép-Európában” című plenáris előadásával vett részt.

BÍRÓ Nóra PhD-hallgató osztrák ösztöndíjjal 2010. februártól 4 hónapot a Bécsi Állatorvos-tudományi Egyetem Parazitológiai Tanszékén tartózkodott, ahol a vadon élő kérődzőkről gyűjtött kullancsokban előforduló kórokozókat vizsgálta. Munkája folytatásaként 2010. szeptembertől újabb 4 hónapot tölt a nevezett tanszéken.

A Heves megyei Állatorvosi Kamara gyöngyöstarjáni továbbképzési rendezvényein (2010. március 2. és 4.) FOK Éva „Kisállatok parazitás zoonózisai” című előadást tartott.

FARKAS Róbert 2010. március 5-én rész vett, és „A kutyák ízeltlábú vektorokkal, elsősorban kullancsokkal terjedő kórokozójának jelentősége hazánkban” címmel előadást tartott a Magyar Állatorvosi Kamara Zala megyei területi szervezete által „Aktualitások a kisállat- és haszonállat praxisban” című, Hévízen megrendezett regionális továbbképző konferenciáján.

FOK Éva „A ló és a kedvtelésből tartott állatok bőrén és bőrében élősködők (ektoparaziták és endoparaziták)” címmel tartott előadást a Magyar Állatorvosok Világszervezete (MÁVSZ) Hallgatói tagozata, 2010. április 23-án Algyőn rendezett konferenciáján, amelyen határon innen és túlról, főként Erdélyből érkezett diákok vettek részt.

FARKAS Róbert meghívott előadóként 2010. május 6-7-én, a Sárváron tartott XIX. Köves Napok keretében megrendezett tudományos szakülésen „A trichinellosis állat- és közegészségügyi jelentősége hazánkban” címmel tartott előadást.

MAJOROS Gábor a Szarvasi Haltenyésztési Kutatóintézet 2010. május 12-13. között rendezett haltenyésztési konferenciáján előadást tartott „A vízicsigák és kagylók egyes halászatot érintő vonatkozásairól” címmel.

FARKAS Róbert 2010. májusban meghívott előadóként két előadást tartott a szerbiai Novi Sad egyetemének Állatorvosi Karán tanuló graduális és PhD-hallgatók részére. A látogatás során találkozott a kar vezetőivel és oktatóival, akikkel közös kutatási együttműködés lehetőségeiről beszélgettek.

FARKAS Róbert meghívott előadóként „A lovak piroplasmosisa, jelentősége hazánkban és a környező országokban” címmel előadást tartott a Lógyógyász Állatorvosok Világszövetsége regionális konferenciáján, amelyet 2010. május 28-29-én Debrecenben rendeztek meg.

RIGÓ Krisztina PhD hallgató 2010. július 26-31. között részt vett a Notthinghami Egyetem által szervezett „BBSRC Summer School in Molecular Evolution and Diversity” című nyári egyetemen, ahol a molekuláris evolúciós és filogenetikai ismereteit bővítette. 2010. októberében egyhónapos CEEPUS ösztöndíjjal a kassai Állatorvosi Karon tanulmányúton tartózkodott.

FARKAS Róbert meghívott előadóként „Hússal terjedő parazitozoonosisok (toxoplasmosis, sarcosporidiosis, borsókakór)” címmel 2010. augusztus 19-én előadást tartott a Magyar Zoonózis

Társaság rendezvényén (Szent-Iványi – Binder Napok), amelyre a Budapesten tartott X. jubileumi Húshigiéniái és Húsvizsgálati Világkongresszus részeként került sor.

MAJOROS Gábor a Magyar Országos Horgász Szövetség ez évi tudományos konferenciáján 2010. szeptember 10-én előadást tartott az Ázsiából behurcolt amuri kagyló tömeges pusztulásának okairól.

FÖLDVÁRI Gábor (részben az MPT támogatásával) és RIGÓ Krisztina részt vett a 2010. szeptember 26-30. között a szlovéniai Ljubljánban megrendezett 12th International Conference on Lyme Borreliosis and other Tick-Borne Diseases kongresszuson, ahol a RIGÓ K, GYURANETZ M. és FÖLDVÁRI G. társszerzők „Infection of small mammals with *Borrelia burgdorferi* sensu lato, *Francisella tularensis* and *Anaplasma phagocytophilum* in Hungary” címmel egy poszterrel szerepeltek.

FARKAS Róbert részt vett a kecskék parazitáival foglalkozó COST Action (CAPARA) második tudományos rendezvényén, amelyet a szlovákiai Stará Lesnában tartottak 2010. szeptember 29. és október 1. között. Az Új-Zélandról és Ausztráliából is érkezett meghívott előadókon kívül az akcióban résztvevők rövid előadásokon és posztereken számoltak be a kecskék parazitáival kapcsolatos vizsgálataik eredményeiről.

Külföldi vendégek látogatása

A tanszékünkön rövid látogatást tett Patrick GUERIN (Institute of Biology, University of Neuchâtel, Svájc), aki 2009. november 18-án „Studies on survival tactics of arthropod vectors of disease provide insight for control measures” címmel előadást tartott.

FOK Éva és JACSÓ Olga vendégeként, a *Dirofilaria*-kutatás molekuláris biológiai módszereinek a tanulmányozása céljából immáron másodszor, 2010. szeptemberében néhány napos látogatást tett a tanszéken Roberta CIOCAN állatorvos, PhD-hallgató a temesvári Bánát Agrártudományi és Állatorvosi Egyetemről (Universitatea de Ştiinţe Agricole şi Medicină Veterinară a Banatului Timişoara).

Michaela KUBELOVA PhD hallgató (Dept. Biology and Wildlife Diseases, Faculty of Veterinary Hygiene and Ecology, University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences Brno) 2010. szeptemberében egyhetes látogatást tett tanszékünkön, ahol a kullancsok által terjesztett kórokozók vizsgálatának molekuláris biológiai és terepmódszereit tanulmányozta.

A tanszéken készült TDK/szakdolgozatok

RAUSCH Dorottya: A juhok protostrongylida-lárvákkal való fertőződéseinek lehetőségei. Témavezető: MAJOROS Gábor

HORVÁTH Zsuzsanna: Vizsgálatok a *Dirofilaria repens* elterjedtségéről Borsod-Abaúj-Zemplén megyében élő kutyákban. Témavezető: FOK Éva

SÜKÖSD László klinikus állatorvos: A *Dirofilaria repens* előfordulása kutyákban egy csepeli állatkórház adatai alapján. Témavezetők: FOK Éva és JACSÓ Olga

TÖRÖK Tímea klinikus állatorvos: Leishmaniával fertőzött kutyával kapcsolatos megfigyelések. Témavezető: FARKAS Róbert

CAPÁRI Balázs klinikus állatorvos: A Sümeg és környékén tartott kutyák babesiosisával kapcsolatos vizsgálatok. Témavezető: FARKAS Róbert

HENSZELMANN Noémi klinikus állatorvos: Vadászkutyák parazitológia fertőzöttségének felmérése Dél-Dunántúlon. Témavezető: FARKAS Róbert

Az MTA Állatorvos-tudományi Kutatóintézete Halkórtan és Parazitológia Témacsoport

(Székely Csaba dr. külföldi tartózkodása miatt híryanag nem érkezett)

Az MTA Állatorvos-tudományi Kutatóintézete, Hal-parazitológia Témacsoport hírei

(Eszterbauer Edit dr. összeállítása)

A témacsoport munkájába 2010 márciusában bekapcsolódott SIPOS Dóra, a SZIE ÁOTK jelenleg másodéves biológus mesterszakos hallgatója. Szakdolgozati témája a Benta-patak halállományában előforduló nyálkaspórák paraziták molekuláris taxonómiai és filogenetikai vizsgálata. BERNÁTH Gergely harmadéves alapszakos hallgató 2010 júniusában sikeresen megvédte szakdolgozatát. TOLNAI Zoltán, az ELTE TTK elsőéves biológus mesterszakos hallgatója 2010 októberében kezdte meg szakdolgozati munkáját, melynek során tenyésztett sebes pisztrángok genetikai változékonyságát fogja vizsgálni mitokondriális DNS markerek segítségével.

ILLÉS Ildikó okleveles biológus 2010 szeptemberében csatlakozott a témacsoporthoz az MTA által támogatott fiatal kutatói ösztöndíjasként. Dennis KALLERT német kutató szintén ez év szeptemberében kezdte meg munkáját a csoportban. A kétéves posztdoktori ösztöndíj során dr. KALLERT és a témacsoport munkatársai hazai és németországi pisztrángos gazdaságokkal együttműködve sebes pisztráng populációk beltenyésztettségét valamint a beltenyésztettség és a különféle parazitás betegségekre való fogékonyság összefüggését kívánják vizsgálni.

MARTON Szilvia hároméves Ph.D. ösztöndíja a SZIE ÁOTK Doktori Iskolában ez év szeptemberében véget ért; doktori munkáját teljes munkaidős kutatóként, tudományos segédmunkatársi beosztásban folytatja a témacsoportban.

ESZTERBAUER Edit és Dennis KALLERT részt vettek az ausztriai Kremsben 2010. október 5. és 9. között megrendezett XIII. Gemeinschaftstagung der Deutschen, Österreichischen und Schweizer Sektionen der European Association of Fish Pathologists konferencián. ESZTERBAUER Edit a pisztrángok kergekórját okozó *Myxobolus cerebralis* halparazita gazdafelismerés során aktiválódó fehérjéinek vizsgálatáról számolt be, míg Dennis KALLERT a nyálkaspórák halélősködők által okozott betegségek kivédéséről és a tógazdasági parazita-mentesítés lehetőségeiről tartott előadást.

Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) Parazitológiai Osztályának hírei

(Kucsera István dr. összeállítása)

Osztályunk „Magyarországra behurcolható egyes trópusi parasitózisok laboratóriumi diagnosztikájának hazai lehetőségeiről” tartott kétnapos tanfolyamot (2009. november 10-11.). Részt vettünk az OEK BMPT Főosztálya által szervezett bakteriológiai, parazitológiai, mikológiai és tipizálási továbbképző tanfolyam megtartásában (2010. április 19-május 6.). E tanfolyamok elméleti és gyakorlati foglalkozást egyaránt tartalmazó, vizsgával végződő, posztgraduális, kreditpontos továbbképzések voltak. A tanfolyam célközönsége orvosok, biológusok, gyógyszerészek, laboratóriumi és epidemiológiai szakemberek voltak.

DANKA József, KUCSERA István, GLATZ Katalin: „A trichinellosis aktuális kérdései”, valamint KUCSERA István, KOVÁCS Gábor László, DANKA József, KOVÁCS László, GÖRÖMBEY Zoltán, HUBINA Erika, SZABOLCS István, CZIRJÁK Sándor, GÓTH Miklós: „Strongyloidosis esete acromegaliás betegben” című előadást tartottak az OEK Bakteriológiai, mikológiai, parazitológiai, tipizáló Főosztály 2009 II. félévi tudományos ülésének keretében Budapesten, november 3-án

KUCSERA István, DANKA József: „Vektorok által közvetített betegségek: afrikai trypanosomosis, amerikai trypanosomosis, filarioidosis, leishmaniosis” és „Bőrtünetekkel járó parazitózisok: schistosomosis, cutaneous larva migrans (strongyloidosis, ancylostomosis), onchocercosis, gnathostomosis, myiasis, tungiasis, bőr leishmaniosis, scabies” című előadást tartott az OEK és az Semmelweis Egyetem ÁOK, II. Belklinika Infektológiai Tanszéki Csoport szervezésében a Magyar

Prevenációs Akadémia Utazás Egészségügyi (Utazási Medicina) tanfolyama keretében, Budapesten, 2009. november 13-án.

KUCSERA István: „A parazitológia aktuális kérdései” című előadást tartott a Semmelweis Egyetem ÁOK, Orvosi Mikrobiológiai Intézet, „Aktualitások a laboratóriumi és mikrobiológiai diagnosztikában” kötelező, szinten tartó tanfolyam keretében, Budapesten 2009. november 14-én.

KUCSERA István: „Parazitológiai betegségek diagnosztikája és terápiája a szülészeti-nőgyógyászati gyakorlatban” című előadást tartott a Szegedi Tudományegyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, 36. Consilium Trimestre tudományos rendezvény keretében (Szeged 2009. december 11.).

KUCSERA István a Semmelweis Egyetem által a külföldi hallgatók számára szervezett Actual problems in tropical medicine kurzuson „Intestinal protozoan infections: *Giardia intestinalis* and *Entamoeba histolytica* infections” című előadást tartott Budapesten, 2010. március 30-án.

KUCSERA István: „A hazai parazitozoonózisok közegészségügyi vizsgálata” című előadást tartott a SZIE ÁOTK parazitológiai és állattani tanszék, Parazitozoonózisok, fakultatív tantárgy keretében, Budapesten, 2010. április 30-án.

KUCSERA István: „Malária, fontosabb parasitosisok” című előadást tartott a Tisztiorvosi tanfolyam keretében, Budapesten, 2010. május 10-én.

KUCSERA István, DANKA József, SZÉNÁSI Zsuzsanna: „A humán dirofilariosis hazai helyzete az OEK Parazitológiai osztály adatai alapján” című előadást tartott a Bayer sajtó-kerekasztal (2010. május 18.), valamint az MPT és a Magyar Zoonózis Társaság által szervezett „Ízeltlábú vektorokkal terjedő kórokozók állat- és közegészségügyi jelentősége hazánkban” című tudományos rendezvény keretében, Budapesten, 2010. június 1-jén. A sajtótájékoztatót követően KUCSERA dr. a Sztár FM rádióknak interjút adott a humán dirofilariosis kérdésére vonatkozóan.

KUCSERA István a University of Novi Sad, Faculty of Agriculture, Department of Veterinary Medicine meghívására „Human *Dirofilaria repens* infection in Hungary” és “Laboratory diagnosis of human echinococcosis in Hungary” című előadást tartott 2010. május 27-én.

GLATZ Katalin, DANKA József, OROSZ Erika, KUCSERA István „Élelmiszerek által közvetített humán parazitózisok – diagnosztikai lehetőségek az OEK Parazitológiai Osztályán” című előadást tartott a Magyar Zoonózis Társaság által szervezett Szent-Iványi-Binder Napok, Food-borne zoonózisok témára irányuló rendezvényén, amely a Fenntartható Élelmiszerlánc Világtalálkozó, X. Jubileumi Húshigiéniái és Húsvizsgálati Világkongresszus keretében zajlott Budapesten. 2010. augusztus 19-én.

KUCSERA István a Kassai Tibor 80. születésnapja alkalmából rendezett ünnepi ülésen a „Humán és állatorvosi parazitológusok együttműködéséről a parasitosisok diagnosztikájában” tartott előadást Budapesten. 2010. szeptember 7-én.

DANKA József, KUCSERA István a Fővárosi és Pest Megyei MgSzH Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóságának felkérésére a vaddisznókban előforduló sertéspestis betegségről, valamint a vadászható fajokat érintő zoonózisokról szóló értekezlet keretében „Humán echinococcosis” című előadást tartott Budapesten, 2010. szeptember 9-én.

A Magyar Mikrobiológiai Társaság 2010. évi nagygyűlésén, október 13. és 15. között, Keszthelyen az Immunológia és Parazitológia Szekció keretében az OEK Parazitológiai osztály munkatársai két előadással vettek részt: GLATZ Katalin, DANKA József, OROSZ Erika, KUCSERA István: Food borne human parasitosis in Hungary: diagnostic techniques at the Department of Parasitology

(National Center for Epidemiology), results from the last decade. KUCSERA István, DANKA József, GLATZ Katalin, OROSZ Erika: Laboratory diagnosis of human toxoplasmosis at the Department of Parasitology National Center for Epidemiology.

Romániai kollégák Enikő BARABÁS-HAJDU, Simona MOCAN, Ágnes MIHÁLY, Dénes BARABÁS: "Human strongyloidiasis: a case report" című előadást tartották.

Szegedi kollégák a következő két előadással szerepeltek: MÁRKI-ZAY János, SZAKÁCS Gergely, MÉSZÁROS Lívía, NAGY Gergely, JAKAB Katalin, VÉRTESSY Beáta: Antimalarial drug discovery and development of new in vitro assays for the optimization of antimalarial therapy. MESAROS Ádám, RÓNA Gergely, MARTON Lívía, GEDEY Szilvia, JANI Márton, MÁRKI-ZAY János: Investigation of antimalarials with transporters using in vitro assays. A rendezvény programja és az összefoglalók letölthetők a <http://www.mmt.org.hu/hu/konferenciak/nagygyules2010> honlapról.

Hírek a méhészet szakterületéről

(Békési László dr. összeállítása)

Az Állattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézet (ÁTK) Méhtenyésztési és Méhbiológiai Kutatócsoportja (Gödöllő) új, magyar, tisztán növényi alapanyagú szer laboratóriumi tesztelését fejezte be a mézelő méhek egyik legveszélyesebb élősködője, a *Varroa destructor* atka ellen. Az új szer az előzetes vizsgálatok szerint elsősorban a fedett fiasításban fejlődő parazitára hat, annak fejlődési alakjait pusztítja, illetve a foretikus atkát dezorientálja a fészkekben. A Kutatócsoport eddigi eredményeiről „A BeeTURBO a varroosis ellen” címmel (SZALAINÉ MÁTRAY Enikő, BÉKÉSI László és HORVÁTH András tollából) jelent meg ismertetés a *Méhészet* októberi számában. A szer jelenleg formulázásra és gyártóra vár. A Kutatócsoport a Nozevit® nevű, noseosis elleni szer tesztelését is elkezdte, amely a külföldi tapasztalatok szerint az újonnan megjelent parazita faj, a *Nosema ceranae* ellen is hatékony, így az ideiglenesen engedélyezett antibiotikumot, a Fumidil B-t helyettesítheti majd.

CSÁKI Tamás a SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet és az ÁTK Méhtenyésztési és Méhbiológiai Kutatócsoportjának PhD hallgatója hazatért háromhónapos spanyolországi tanulmányútjáról, Marchamalo-ból, ahol a *Nosema ceranae* elterjedtségét vizsgálta hazai méhmintákban az ismert specialista, Mariano HIGES laboratóriumában, géntechnológiai módszerekkel.

A Vidékfejlesztési Minisztérium határozata alapján 2010. november 1-jével az ÁTK-ból kiválik a Kisállattenyésztési Kutatóintézet, és a továbbiakban ismét KÁTKI néven, bővülő génmegőrzési és környezetgazdálkodási feladatokkal működik tovább Gödöllőn. A Méhtenyésztési és Méhbiológiai Kutatócsoport önálló egységként, szintén új feladatokat kaphat majd.

MaKOSZ hírek

(Bajomi Dániel dr. összeállítása)

EUROPEST 2010. Európa közegészségügyi kártevő-mentesítő iparának képviselői az EUROPEST konferencián találkoztak, amelyet 2010. június 14-15-én, Budapesten, a CEPA (European Pest Management Industry Association) és a MaKOSZ (Magyar Kártevőirtók Országos Szövetsége) közösen rendeztek meg. Az európai képviselőkön túl Ausztráliából és az USA-ból is érkezett meghívott előadó. Mindösszesen 90 résztvevő volt jelen 19 különböző országból.

Az első napon az iparral kapcsolatos tevékenységek kerültek középpontba, a második nap inkább a technikai kérdésekkel foglalkozott.

Az egészségügyi kártevőirtás európai szabványának kialakítására a CEPA az Európai Szabványosítási Testülettel (CEN) közösen dolgozik azon, hogy meghatározzák a követelményeket, ajánlásokat és az alapkompenciákat annak érdekében, hogy a kártevő-mentesítési szolgáltatásokat nyújtó vállalatok professzionális szintet érhessenek el. Ezen túlmenően, hogy megfeleljenek a magánvállalatok, közintézmények, hatóságok és fogyasztók igényeinek, illetve, hogy a közegészségügyi kártevőirtást az EU összes országában azonos színvonalon és eredményességgel végezzék.

Dr. Andy ADAMS (Bayer) a CEFIC (European Chemical Industry Council) képviselőjében az eljövendő „Fenntartható Használat Direktívájáról” (Sustainable Use Directive) tartott beszámolót, míg dr. Alan BUCKLE (Alan Buckle Consulting) az Európai Bizottság antikoaguláns rágcsálótíró szerekre vonatkozó álláspontját ismertette.

A második napon két olyan kártevőre irányult a reflektor, amelyeknek jelentősége Európában is folyamatosan növekszik: az ágyi poloskákra és a szúnyogokra. Az ágyi poloskák által okozott növekvő problémát nem csak Európában, de világszerte is elismerik. Ole KILPINEN (Aarhus-i Egyetem Dán Kártevőfertőzöttségi Laboratóriuma) a probléma kiterjedtségének és megfigyelésének fontosságát hangsúlyozta, különösen az ellenőrzési módszerek vonatkozásában. Dr. Changlu Wang (Rutgers Egyetem, USA) az amerikai kilátásokról beszélt. Az ágyi poloskák Amerikában is fenyegetést jelentenek. Dr. Stephen L. DOGGETT (Westmead Kórház Orvosi Entomológiai Osztálya, Ausztrália) lelkesen érvelt a kommunikáció és az együttműködés javítása mellett nem csak az iparon belül, de kiterjesztve azt a jogalkotókra, a vendéglátóiparra és a hajléktalan szállókra is. Az ágyi poloskák sikeres irtása érdekében az Ausztrál Kártevőtíró Szövetség (AEPMA) gondozásában 2010. májusában megjelent egy angol nyelvű gyakorlati kézikönyv (Bed Bug Code of Practice) harmadik kiadása. Díjmentesen letölthető a www.bedbug.org.au webhelyről.

A szúnyogok is egyre nagyobb problémát okoznak Európa-szerte az éghajlatváltozás hatásai miatt. A Német Szúnyogirtó Szövetség (KABS) küldötte, Achim KAISER az *Aedes albopictus*-t (ázsiai tigrisszúnyog) hozta fel példaként. Ez a faj eredetileg 1997-ben, Olaszország egyetlen területén jelent meg, de mára Olaszország-szerte elterjedt, és terjedőben van Európa más részein is. Ezt a szétterjedést részletezte tovább dr. Claudio VENTURELLI, a Cesana-i (Olaszország) Közegészségügyi Intézet képviselője.

A következő EUROPEST 2011. május 18. és 20. között, a ConExPest-tel egy időben, Krakkóban (Lengyelország) kerül megrendezésre.

IV. A NEMZETKÖZI SZAKMAI ÉLET HÍREI

A Belgrádban 2009. november 18. és 20. között megrendezett PARASITIC ZOOSES IN PRESENT DAY EUROPE. FOCUS ON SOUTH-EAST című konferencián francia, olasz, görög, angol, szerb, horvát, macedón és magyar parazitológus szakemberek vettek részt. Az ülés témája a humán zoonotikus parasitózisok: a jelenlegi helyzet Európában, a dél-kelet európai helyzettel a középpontban, az érintett országok járványügyi helyzete a fenti témának megfelelő kórokozók vonatkozásában, különös tekintettel a toxoplasmosisra és a trichinellosisra. A program és az elhangzott előadások egy része letölthető a www.serbparzoon.org honlapról. Meghívott előadóként a SZIE ÁOTK parazitológiai és állattani tanszékéről FARKAS Róbert: „Tick infestation and tick-borne diseases of dogs in Hungary” című előadással, valamint az OEK Parazitológiai osztályáról GLATZ Katalin, DANKA József, KUCSERA István, SZILÁGYI Andrásné, TOMBÁ CZ Zsuzsa, Edoardo POZIO „Human trichinellosis in Hungary: data from the last decade” és KUCSERA István, DANKA József, SZÉNÁSI Zsuzsanna „Human *Dirofilaria repens* infection in Hungary” című előadásokkal vettek részt a konferencia munkájában a hazai parazitológusok. (Kucsera István dr.)

FARKAS Róbert és TÁNCZOS Balázs 2010. május 10. és 12. között résztvevője volt az EDEN (Emerging Diseases in a Changing European Environment) FP6-os Európai Unió kutatási projekt záróülésének a franciaországi Montpellier-ben. Farkas Róbert összefoglaló előadásban ismertette azokat az eredményeket, amelyeket az elmúlt öt évben a SZIE ÁOTK parazitológiai és állattani tanszék munkatársai a lepkeszúnyogok és a kutyák leishmaniosisának hazai előfordulásával kapcsolatos vizsgálataik során elértek. A napjaink Európájában zajló környezeti és társadalmi átalakulások kórokozók és vektorszervezeteik elterjedésére gyakorolt hatását vizsgáló projektben dolgozó 80 kutatócsoport eredményeinek összefoglaló előadásait hallgathatták meg a résztvevők a 20 szekcióülés során. Hét témakörben 164 poszter került kiállításra. A záróülésnek több mint négyszáz regisztrált résztvevője volt, 24 partner- és további 20 nem társult országból. A szakmai horizont

szélesítését az USA-ból érkezett előadók összefoglaló előadásai szolgálták. A résztvevőknek kiválóan szervezett társasági programokon nyílt alkalmuk a szakmai eszmecserén túl a közös munkával eltöltött évek során kialakult személyes kapcsolataik ápolására. (Tánczos Balázs)

ICP4. A tetvészek soron következő nemzetközi találkozóját „Fourth International Conference on Phthiraptera” néven rendezték Törökországban, 2010. június 13. és 18. között. Több mint száz résztvevő érkezett közel negyven országból. A tudományos program egyik szervezője RÓZSA Lajos volt. A program mintegy fele orvosi szempontok alapján foglalkozott az emberi tetvekkel, másik fel inkább biológus (és kisebb részben állatorvos) szempontból foglalkozott az állatok tetveivel. A három magyar résztvevő három szóbeli előadást tartott, valamint egy posztert is kiállított. A konferencia absztrakt kötete a *Türkiye Parazitoloji Dergisi* folyóirat szupplementum köteteként jelent meg, elérhető a <http://www.tparazitolderg.org/content.php3?id=27> webhelyen. További információ, valamint a kiadványok és a prezentációk letölthető fájljai megtalálhatók a konferencia weblapján (<http://icp4.org/>). (Rózsa Lajos dr.)

A puhatestűekkel foglalkozó kutatók 2010. július 18. és 24. között tartották a 17. világtudományos kongresszusukat a thaiföldi Phuket szigetén. A malakológiai világtudományos kongresszus témájába a csigákkal és kagylókkal kapcsolatos minden téma belefért, így az általuk terjesztett paraziták problematikája is. Társaságunk részéről MAJOROS Gábor vett részt a találkozón, ahol az Európába behurcolt, emberi vérmételyt terjesztő csiga felderítéséről mutatott be posztert, „Emergence of the American blood-fluke snail *Biomphalaria tenagophila* in Europe and monitoring of introduced freshwater snails in Hungary” címmel. A Deli Tamás, Fehér Zoltán, és Földvári Gábor társszerzőkkel készített poszter nagy érdeklődést keltett, mivel az invazíven terjedő fajok egyre jobban foglalkoztatják a közvéleményt, és a mérsékelt övben megtelepedő trópusi fajok önmagukban is figyelemre méltó érdekességnek számítanak. Magyarországon jelenleg nincsen olyan kutatóhely, ahol speciálisan puhatestűek járványtani vagy környezeti szerepével foglalkoznának, ezért a kongresszus jó alkalom volt arra, hogy kapcsolatokat lehessen kialakítani a malakológiai parazitológiával foglalkozó külföldi kutatókkal. (Majoros Gábor dr.)

ICOPA XII. A Parazitológusok Világszövetsége (WFP) legmagasabb szintű rendezvényét, a XII. Nemzetközi Parazitológiai Kongresszust 2010. augusztus 15. és 20. között Melbourne-ben rendezte meg az Ausztrál Parazitológusok Társasága. Úgy tudjuk, hogy a Világtudományos kongresszusnak nem volt Magyarországról érkezett résztvevője... Az ICOPA XII programját a www.icopaxii.org honlapon lehet megismerni. A következő ICOPA 2014-ben, Mexikóban lesz.

ECE 2010. 2010. augusztus 22. és 27. között Budapesten rendezték a IX. Európai Entomológiai Kongresszust. A résztvevők száma közel 600 volt, a programban 7 plenáris előadás, mintegy 300 további szóbeli előadás, és közel 300 poszter szerepelt. A változatos tematikában két parazitológiai szekció is feltűnt. Az első „Vector-borne diseases – biogeography and population biology”, a második „Evolution, ecology and behaviour of parasitic arthropods” címen zajlott. A szervezők és szekcióvezetők Rory POST és Martin HALL (mindketten a Londoni Természettudományi Múzeumból), Boris R. KRASNOV (Ben-Gurion University of the Negev, Izrael), BAKONYI Tamás (SZIE, ÁOTK), valamint RÓZSA Lajos (MTA-MTM Állatökológiai Kutatócsoport) voltak. A Magyar Rovartani Társaság 100 éves fennállása kapcsán tartott ünnepi rendezvény tudományos programja RÓZSA Lajos „Why lice are nice” című plenáris előadása volt. További információ a konferencia weblapján található (<http://www.ece2010.org/>). (Rózsa Lajos dr.)

A Laboratory Technicians Association of Serbia Novi Sad-ban, 2010. szeptember 23-25. között második alkalommal rendezte meg a Technicians of Laboratory Medicine Republic Serbia szimpóziumát, amely elsősorban a hazai laboratóriumi dolgozóknak nyújt továbbképző pontszerző lehetőséget. A szimpózium felkért külföldi előadói között KUCSERA István „Laboratory diagnosis of human toxoplasmosis in Hungary” című előadást tartott. Sor került megbeszélésekre is a külföldi kollégákkal a további szakmai együttműködés lehetőségeiről. (Kucséra István dr.)

Pteroszauruszok ektoparazitái? Szlovák és kínai kutatók Jura és Kréta kori, ázsiai kőületek alapján leírtak egy új rovarrendet, melynek a *Nakridletia* nevet adták. A név a szláv „na kridle”, azaz „szárnyakon” kifejezésre utal, mert a szerzők értelmezése szerint e különös rovarok valószínűleg a repülő őshüllők, a pteroszauruszok szárnyain élő vérszívó ektoparaziták voltak. A hipotézis gyengéje, hogy nem ad választ arra, hogy miért hordtak e különös rovarok jól látható kopoltyúkat a potrohukon. A dolgozat – és benne e titokzatos lények fotói és rajzai – az interneten is szabadon elérhető (<http://life.cnu.edu.cn/upload/20100930100954.pdf>). (Rózsa Lajos dr.)

V. MEGJELENT

GUBÁNYI András és MÉSZÁROS Ferenc (szerk.): „A Szigetköz állattani értékei”. 190 oldal, 313 ábra, 1 CD melléklet. ISBN 978-963-9877-09-2. Magyar Természettudományi Múzeum és Co-Libri Reklámgrafika, Budapest, 2010. A Magyar Természettudományi Múzeum már a Duna elterelése előtt megkezdte, majd az erőmű üzembe helyezése után is folytatta a Szigetköz élővilágában történő változások megfigyelését. Az állattani kutatások és megfigyelések összegezése ez a könyv. Nem csak a népszerű csoportokról kapunk alapos és naprakész faunisztikai áttekintést, hanem a kevesek által ismert atkák, apró rákok, számos kisebb rovarrendről is. Esettanulmányok szemléltetik, hogyan kell ökológiai vagy természetvédelmi irányultságú kutatásokat végezni. Parazitológiai szempontból a MAJOROS Gábor által a puhatestűekről írt fejezet érdemel említést. Ára 5240 Ft.

Parazitológus szerkesztő könyve nem csak parazitológusoknak! Ez év szeptemberében jelent meg KASSAI Tibor „Szemenszedett bölcsességek” c. aforizma- és idézetgyűjteményének harmadik kiadása, amely az előző kiadás (2004) óta válogatott új anyagot tartalmaz (keménytáblás, 192 oldal). ISBN 978-963-269-191-6. A könyv magánkiadásban jelent meg, nem kerül könyvesbolti forgalomba. 1900 Ft-os áron beszerezhető a SZIE ÁOTK Állatorvos-tudományi Könyvtárában (1078 Budapest, István u. 2. Telefon: 4784-228), vagy megrendelhető az alábbi címen: Kaufmann Invest Kft. 1121 Budapest, Hangya u. 2. vagy e-mailen: kaufmann.invest@t-online.hu. Fizetni csak a könyv kézhezvétele után kell postai csekken vagy banki átutalással. Számlaszám: Kaufmann Invest Kft 10700440 42761808-51100005. Ez esetben a könyv ára 1900 Ft és 300 Ft postaköltség, összesen 2200 Ft.

VI. KONGRESSZUSI NAPTÁR (részletek az MPT honlapján!)

2011. február 4-7. Bécs, Ausztria. International Meeting on Emerging Diseases and Surveillance (IMED).
 2011. március 24-26. Weimar, Németország. XI. International Jena Symposium on Tick-borne Diseases (IJSTD-XI).
 2011. április 25-30. Kusadasi, Törökország. 7. International Symposium on Phlebotomine Sandflies (ISOPS7)
 2011. május 7-10. Milánó, Olaszország. European Congress of Clinical Microbiology and Infectious Diseases, International Congress of Chemotherapy (21stECCMID, 27thICC).
 2011. augusztus 2-7. Changchun, Kína. 13. International Conference on Trichinellosis (ICT13).
 2011. augusztus 7-10. Ouro Preto, Brazília. 7. International Conference on Urban Pests (ICUP2011).
 2011. augusztus 21-25. Buenos Aires, Argentína. 23. International Conference of the World Association for the Advancement of Veterinary Parasitology (WAAVP2011).
 2011. augusztus 28.-szeptember 2. Zaragoza, Spanyolország. 7. Ticks and Tick-borne Pathogens Conference (TTP7).
 2012. július 25-29. Cluj-Napoca (Kolozsvár) Románia. XI. European Multicolloquium of Parasitology (EMOPXI).

Az MPT címe: SZIE ÁOTK Parazitológiai és Állattani Tanszék.
 1078 Budapest, István u. 2. Telefon: (1)4784190 vagy (1)4784188.
 Az MPT honlapja: www.parazitak.hu.